

PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN KDV

Het team van Sunny Garden is er om kinderen (van 0 – 4 jaar) op te vangen en mee te werken aan een gezamenlijke opvoeding met de ouders/verzorgers. We willen kinderen binnen een groep ook de kans geven een individu te zijn, zodat ze zich veilig kunnen voelen en zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Visie:

We willen een fijne plek creëren voor kinderen waar een basis gelegd wordt voor een gezonde ontwikkeling en die uitnodigt tot spelen, ontdekken en ontwikkelen. De Pedagogisch Medewerkers hebben tot taak om kinderen hierin te stimuleren. Daarbij zorgen onze Pedagogisch Medewerkers ervoor dat de kinderen zich vertrouwd en veilig kunnen voelen en zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Bij het opgroeien van kinderen wordt het groepsgebeuren steeds belangrijker (samen spelen, samen delen) en vaak voelen kinderen zich daar ook prettig bij. Toch worden de kinderen ook hier individueel gestimuleerd.

Natuurlijk is er bij ons wel regelmaat. Regelmaat biedt kinderen houvast en veiligheid. Daarom werken wij met een Algemeen Pedagogisch Beleid waarin een rode lijn is aangegeven die door het hele kinderdagverblijf wordt gehanteerd. Hierdoor zijn regelmaat en structuur voor de kinderen herkenbaar in elke groep.

Ons pedagogisch beleid is beschreven in dit document, het Pedagogisch Beleidsplan.

1. INLEIDING

1.1 Wat is een pedagogisch beleidsplan

In dit pedagogisch beleidsplan beschrijven wij onze visie op het omgaan met kinderen. Wij vinden het belangrijk dat deze visie voor de verschillende doelgroepen duidelijk is. Wij gaan er vanuit dat we met elkaar het beste willen voor “onze” kinderen en hier constant aan zullen werken.

We omschrijven hierin hoe de kinderen hun persoonlijke- en sociale competenties kunnen ontwikkelen, hoe we onze normen en waarden aan de kinderen overbrengen en hoe wij de veiligheid van kinderen waarborgen. Daarnaast zijn een beschrijving van de werkwijze, de maximale omvang en de leeftijdsopbouw van de groepen opgenomen en wordt er beschreven welke spelactiviteiten er binnen en buiten de groep gedaan worden.

We hebben ervoor gekozen een pedagogisch beleidsplan te schrijven voor kinderen (0 tot 4 jaar) die wij opvangen. Hoe er met kinderen wordt omgegaan is in principe bij alle kinderen hetzelfde, wel is ieder kind een individu. En houden we rekening met de wensen en mogelijkheden van ieder kind. Wel maken we hier en daar met een voorbeeld duidelijk hoe zaken zich bij de dagelijkse opvang vertalen. Wij raden ouders aan om ook kennis te nemen van het ouderbeleid. Zij kunnen dan inzicht krijgen in hoe wij met ouders willen omgaan.

1.2 Voor wie

Voor de kinderen

In elke groep wordt volgens dezelfde visie gewerkt. Op deze manier herkennen de kinderen bepaalde gewoontes en regels en weten ze waar ze aan toe zijn. Door deze regelmaat scheppen wij een veilig klimaat voor de kinderen. Ze kunnen zich hierdoor optimaal ontwikkelen en krijgen de ruimte zichzelf te zijn.

Voor de ouders

Dit pedagogisch beleidsplan geeft inzicht in de manier waarop wij in ons kinderopvangcentrum met kinderen omgaan. Ouders bepalen of deze manier aansluit bij hun eigen ideeën. Zij kunnen dan beslissen of zij hun kind(eren) bij ons willen plaatsen en samen met ons de basis leggen van de ontwikkeling van hun kind(eren).

Bij het opvoeden van de kinderen werken wij immers samen met de ouders. We gaan er vanuit dat ouders die hun kind bij ons plaatsen het eens zijn met onze pedagogische visie en ons niet vragen in strijd daarmee te handelen. Bij vragen en onduidelijkheden over het pedagogisch beleid zijn de leidsters en/of de leidinggevende van de vestiging het eerste aanspreekpunt voor de ouders. Mochten deze geen duidelijkheid kunnen bieden, dan kunnen ouders zich richten tot de algemeen directeur en/of de degene die belast is met beleidszaken.

Voor meer praktische informatie verwijzen wij naar het intakeboekje dat ouders ontvangen bij het intakegesprek. In dit boekje staan onder andere ons handelen met betrekking tot de verzorging van de kinderen, ziekte en ongevallen, overlijden, kindermishandeling, ontwikkelingsproblemen en seksueel misbruik.

Voor de leidsters

Wij vinden het belangrijk dat de leidsters goed weten hoe wij binnen ons kinderdagverblijf omgaan met kinderen. We hebben daarom procedures ontwikkeld over het omgaan met de kinderen met daaraan gekoppelde taak- en werkinstructies voor de verschillende functies. Op deze manier wordt er een rode draad gevolgd en weet iedereen waar hij of zij aan toe is.

Nieuw personeel maakt kennis met ons pedagogisch beleid door de kans te krijgen deze rustig en aandachtig te lezen tijdens werktijd. Dit is een onderdeel van het inwerkprogramma en wordt door de directie herhaaldelijk onder de aandacht gebracht in twee wekelijkse meetings. Ook zit er een einddatum gekoppeld waarop alle medewerk(st)ers het pedagogisch beleidsplan en de Risico Inventarisatie gelezen moeten hebben. Hiervoor nemen we kleine testjes af en wanneer deze gedaan zijn tekent een ieder deze af voor het lezen en afnemen van de test.

1.3 Door wie

De pedagogisch beleidsmedewerker is verantwoordelijk voor het opstellen, de evaluatie, bijstelling en toepassing van het pedagogisch beleid in samenspraak met de teams en de ouderraad.

Het pedagogisch beleid is een dynamisch geheel. Het wordt beïnvloed door ideeën en visies die van buiten en/of van binnen de organisatie naar ons toekomen, via leidsters, via ouders en via kinderen. Het pedagogisch plan wordt besproken in de ouderraad. Alle ouders kunnen meepraten over het pedagogisch plan tijdens de jaarlijkse evaluatieavond of hun mening geven via de reactieformulieren. Natuurlijk is het ook altijd mogelijk om via mail of in een gesprek met elkaar van gedachten te wisselen. Met de leidsters evalueren wij ook jaarlijks het gehele pedagogisch plan tijdens een evaluatieavond. Via de evaluatieprocedure die beschreven staat in het Algemeen Pedagogisch Beleid worden eventuele aanpassingen van het beleid doorgevoerd.

2. DOELSTELLING

Sunny Garden verzorgt de opvang van kinderen. Het hoofddoel met betrekking tot de kinderen is het verzorgen en opvoeden van kinderen in de leeftijd van 0 – 4 jaar in het verlengde van en in nauwe samenwerking met hun ouders/verzorgers. Dit wordt in een zodanig flexibele sfeer gedaan dat de kinderen zich vertrouwd en veilig kunnen voelen en zich individueel optimaal kunnen ontwikkelen.

2.1 Het verzorgen en opvoeden van kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar:

Wij beperken ons niet tot het verzorgen van kinderen, we rekenen ook het opvoeden van kinderen tot onze taak.

2.2 In een zodanig flexibele sfeer dat kinderen zich veilig voelen:

Kinderen voelen sfeer heel goed aan. De sfeer moet zodanig zijn dat kinderen zich veilig voelen en kunnen doen en zeggen wat ze willen zonder zich daarin geremd te voelen. Hierna volgt hoe wij proberen die veilige sfeer te bereiken.

Kinderen:

We accepteren de eigen normen en waarden van de kinderen. Hierdoor krijgen ze zelfvertrouwen en leren ze op een positieve manier met zichzelf en elkaar om te gaan. We gaan op een consequente en geduldige manier met de kinderen om, zodat zij weten waar ze aan toe zijn.

Ouders:

We houden zoveel mogelijk rekening met de normen en waarden van ouders. We proberen een relatie met de ouders op te bouwen waarin alles bespreekbaar is met de leidster, zodat de ouders nergens mee hoeven te blijven zitten.

Leidsters:

We zorgen voor optimale verstandhoudingen binnen het team door veel met elkaar te communiceren over allerlei zaken en problemen. Hierdoor leren we elkaar ook beter kennen en beter met elkaar omgaan. Iedere 2 weken hebben we een meeting met het team van Pedagogisch Medewerkers KDV en bespreken daarin allerlei zaken met betrekking tot de kinderen en het pedagogisch handelen.

2.3 Dat kinderen zich individueel kunnen ontwikkelen:

Individuele ontwikkeling vinden wij erg belangrijk. Ieder kind is anders en ontwikkelt zich in zijn/haar eigen tempo. Individuele benadering start al bij de baby- en dreumesleeftijd, wanneer de kinderen naar individuele behoefte mogen slapen en eten. Ook de peuters benaderen we individueel, ondanks dat op die leeftijd de groep meer centraal staat. We benaderen en waarderen de kinderen elk op een eigen manier. Omdat we aansluiten bij het ontwikkelingsniveau van het kind, voelt het zich veilig en kan het zich optimaal ontwikkelen.

3. VERTALING VAN DOELEN NAAR PEDAGOGISCH PLAN

3.1 Waarden en normen

Door liefde te geven kan vertrouwen ontstaan. Onze pedagogische visie en aanpak zijn gebaseerd op de overtuiging dat door een liefdevolle benadering het vertrouwen van het kind kan groeien. Wij zijn daarom altijd op zoek naar leidsters die in staat zijn het kind veel liefde te geven. We hebben met elkaar een aantal waarden en normen bepaald waarvan wij het belangrijk vinden om die aan de kinderen mee te geven:

- ✓ eerlijkheid en openheid;
- ✓ positivisme;
- ✓ respect;
- ✓ verantwoordelijkheid;
- ✓ eenheid.

Wij brengen deze waarden en normen over door in de eerste plaats zelf het goede voorbeeld te geven. Als wij kinderen willen leren respect te hebben voor elkaar, dan zullen wij ook respect voor hen en voor elkaar moeten laten zien. Dit voorbeeld onderschrijven we steeds door communicatie. We maken de kinderen duidelijk wat we ze willen leren. Als er bijvoorbeeld opgeruimd wordt, vertellen we ook dat wij het belangrijk vinden dat ze zelf voor hun spullen zorgen en dat we samenwerken.

3.1.1 Eerlijkheid en openheid

Eerlijkheid zorgt ervoor dat kinderen bij zichzelf kunnen blijven. Ze stappen dan niet over hun gevoelens heen en kunnen uitkomen voor fouten die ze gemaakt hebben. Door zich open op te stellen naar zichzelf en de ander is het mogelijk om tot begrip te komen en te leren van wat er voorgevallen is.

3.1.2 Positivisme

Met een positieve kijk op het leven kun je situaties makkelijker aan. Soms gebeuren er vervelende dingen en daar mag je je best rot over voelen. We laten de kinderen zien dat er ook een goede kant aan die dingen is. Ze hebben immers weer iets geleerd. De leidsters benaderen de kinderen vanuit deze positieve instelling. Vervallen in een negatieve spiraal is makkelijker dan de positieve dingen zien. Vaak vergeten we dat als alles goed loopt. We lopen wel te mopperen als een kind zijn kamer niet goed opruimt, maar zeggen er niets van dat het altijd zo goed afwast. De leidsters overleggen daarom ook veel met elkaar als ze het even niet meer weten met een kind. Even met elkaar kijken wat wel goed gaat helpt in de meeste gevallen om uit de negatieve spiraal te komen.

3.1.3 Respect

We zijn allemaal anders met eigen uiterlijkheden en innerlijkheden. We leren de kinderen dat we allemaal mens zijn. We hebben respect voor elkaar en accepteren elkaar zoals we zijn. Zo kan een ieder in zijn eigen waarde blijven.

3.1.4 Verantwoordelijkheid

We leren de kinderen al jong dat zij zelf verantwoordelijkheden hebben in zaken als spullen opruimen, samen een ruzie oplossen, voor je eigen spullen zorgen. We leren de kinderen te zien wat er gedaan kan worden en wie welk stuk daarvan kan doen. Zo leren ze hun eigen verantwoordelijkheid te nemen.

3.1.5 Eenheid

"Samen spelen, samen delen" is iets wat veel gezegd wordt. We leren de kinderen dat we met elkaar in de groep, maar ook samen op de wereld zijn. We kunnen het samen doen, want dan komen we verder. We willen ze de gezelligheid laten ervaren van samen zijn en samen dingen doen.

3.2 Vertrouwen en groei

Door het hanteren van voorgaande waarden en normen en het geven van liefde kan het vertrouwen groeien. Wij zien deze groei op een drietal vlakken, die we in volgende hoofdstukken verder uitwerken:

- Vertrouwen in jezelf;
- Vertrouwen in de omgeving;
- Vertrouwen in de ander.

3.2.1 Vertrouwen in jezelf

Wij bieden kinderen de mogelijkheid om hun persoonlijke talenten te ontwikkelen. Zelfvertrouwen is daarin heel belangrijk. We willen kinderen zelfvertrouwen laten ervaren en geven. Als kinderen worden geboren kijken ze onbevangen de wereld in. Ze zijn nog vrij van allerlei ballast. Door ervaringen leren kinderen. Hun kijk op de wereld wordt als het ware gekleurd door de dingen die ze meemaken en leren en door hun omgeving. Het ene kind zal daarom anders op een situatie reageren dan het andere kind, omdat ze met een andere bril kijken.

De volgende zaken dragen bij aan het zelfvertrouwen van kinderen:

- Individualiteit, ieder kind is uniek;
- Communicatie: gevoelens niet invullen;
- Aanspreken op gedrag, niet op de persoon;
- Zelfstandigheid, nemen van eigen verantwoording;
- Keuzes leren maken;
- Lichamelijke ontwikkeling, we zijn allemaal anders en dat is goed.

A. Individualiteit

Elk kind is een individu en dient ook zo te worden aangesproken, zowel bij het aanbieden van een activiteit als bij het opvoeden. Ieder kind vraagt een eigen aanpak. Natuurlijk zijn er wel groepsregels (deze hangen op de groepen en worden ook regelmatig met de kinderen doorgenomen) maar iedereen wordt daarop op een eigen manier aangesproken.

Door een individuele benadering proberen we kinderen dingen te geven die ze in staat stellen het beeld van zichzelf stevig en vol zelfvertrouwen te maken. De leidsters moeten de kinderen goed kennen om ze op hun eigen manier aan te kunnen spreken. Ze vragen daarom ook aan de ouders hoe thuis met het kind wordt omgegaan en wat de visie van de ouders is, onder andere bij de intake- en overgangsgesprekken. Op deze manier kunnen de leidsters binnen de grenzen van onze visie zoveel mogelijk met de ouders op één lijn zitten.

B Communicatie

Communicatie is van groot belang. Met onze verbale en non-verbale communicatie maken we de hele dag dingen duidelijk, verwoorden we zaken voor de kinderen, creëren we sfeer en dergelijk. Daarbij zorgen we ervoor het gevoel van de kinderen niet in te vullen.

Als een kind huilt, zeggen we dus niet: "wat ben je verdrietig". Het kunnen ook tranen van boosheid zijn. We willen ze ook niet bevestigen in hun (irreële) angsten. Als een kind bang is zullen we dus niet zeggen: "Eng hè, kom maar bij me hoor". Op deze manier wordt het kind bevestigd in zijn gevoel, de volwassene zegt immers ook dat het eng is. In plaats daarvan zeggen we: "Kom maar bij me hoor dan help ik je even". Als het kind stopt met huilen, belonen we weer positief: "Goed zo, goed gedaan".

Een ander voorbeeld hiervan is Sinterklaas. We hebben nog wel eens de gewoonte om steeds te roepen: "Hij vindt het eng hoor", "Spannend hè, kom maar niet te dichtbij". Op deze manier leert het kind van de ouder dat het eng is en wordt het hierin bevestigd. Zelfs als het kind het niet eng vindt wordt er nog gezegd: "Ze is niet bang, goed hè". Alsof ze dus bang had moeten zijn. Het goede voorbeeld geven werkt meestal beter voor het kind om over de angst heen te komen. We praten er dus op een positieve manier over: "Wat een gezellig feestje hier zeg, wat ziet alles er leuk uit". "Natuurlijk mag je bij mij op schoot, dan kijken we gezellig samen". Ook met naar bed gaan doen we het op die manier. Soms heeft een kind even moeite om alleen te zijn en begint het te huilen als het naar bed moet. Met zachte aanmoedelingen leggen we het kind toch in bed. Als het kind het niet lukt om in slaap te vallen, gaan we tussendoor even troosten. Als het echt niet lukt, halen we het kind uit bed. Ook hier stimuleren we het slapen weer door het kind positief toe te spreken als het wel gelukt is. "Heb je lekker geslapen, goed hoor, lekker hè". Naast het feit dat we gevoelens niet willen invullen voor kinderen, ontkennen we de gevoelens ook niet. Als een kind boos of bang is, schenken we daar goed aandacht aan. Het gevoel mag er zijn. We helpen het kind een goede manier te vinden om met het gevoel om te gaan. Het valt niet altijd mee om elkaar te begrijpen. Al die mensen met verschillende ervaringen, verwachtingen, emoties en gevormde beelden en gedachten. Daarom proberen we kinderen al op jonge leeftijd wat middelen mee te geven die kunnen helpen bij een goede communicatie.

B.1 Praten vanuit jezelf

We leren kinderen praten vanuit henzelf. Blijf bij jezelf en je eigen gevoel. Als je praat vanuit jezelf val je een ander niet aan. Je geeft immers alleen aan hoe je het zelf ervaart. De leidsters geven hier het voorbeeld in. Ze praten door middel van zogenaemde "ik-boodschappen": "Ik vind het niet fijn dat je zo doet." "Ik krijg pijn in mijn oren als je zo gilt." Het maakt het kind bewust van wat zijn gedrag met een ander doet en het kind kan daardoor zijn gedrag aanpassen. Ook hier is een positieve stimulans erg belangrijk als het goed gaat.

B.2 Praten vanuit je gevoel

Kinderen krijgen de hele dag te maken met emoties, maar kunnen daar nog niet altijd iets mee. De leidsters proberen de kinderen hierbij te helpen door te verwoorden wat ze zien. Ze passen hierbij wel goed op dat ze geen invulling voor het kind doen. Dus als een kind staat te stampvoeten, zeggen ze niet: "wat ben je boos", maar: "ik zie dat je aan het stampvoeten bent, kun je vertellen wat er is?"

B.3 Non-verbale communicatie

Ook non-verbaal zijn er veel zaken die we kunnen doen om de emotionele veiligheid van de kinderen te waarborgen. We helpen ze een beter zelfvertrouwen te krijgen zodat ze lekker in hun vel komen te zitten. Lachen, knipogen, even lekker aanhalen zijn zaken die het zelfvertrouwen van kinderen kunnen vergroten.

C Aanspreken op gedrag

We vinden het erg belangrijk kinderen aan te spreken op hun gedrag en niet op hun zijn. Er is een groot verschil tussen: "Jij bent niet lief" en "Wat je nu doet dat vind ik niet lief". In het eerst geval denkt het kind: "Ik ben niet lief". Het kind bouwt van zichzelf een beeld op dat het niet lief is. In het tweede geval denkt het kind "wat ik deed was niet goed".

We leren de kinderen ook dat fouten maken mag, want daar leren we van. Uiteraard leren we ze ook om wel de eigen verantwoording nemen voor hun fouten. Bijvoorbeeld als je een kind hebt geslagen dan is dat natuurlijk niet goed. We zeggen in zo'n geval dan ook: "Wat jammer dat het gebeurd is, maar we kunnen het weer goed maken door bijvoorbeeld elkaar een hand te geven". Daarna een groot compliment. "Goed zo, dat heb je goed opgelost zeg".

D Zelfstandigheid

Zelfstandigheid vinden we ook belangrijk. De kinderen krijgen hier veel zelfvertrouwen van en worden gestimuleerd om nieuwe uitdagingen aan te gaan.

We stimuleren zelfstandigheid op allerlei gebieden: aankleden, eten, problemen oplossen met je leeftijdsgenoten, hulp vragen, naar de wc gaan, zindelijkheidstraining. Zelfstandigheid wordt individueel bekeken en gewaardeerd. Een opdracht is voor het ene kind een hele uitdaging terwijl de ander het fluitend doet. Voor de kinderen met wat meer zelfvertrouwen zorgen we dat er genoeg uitdaging is. Bij de wat angstigere kinderen zorgen we er voor dat ze ondanks de angst met wat begeleiding toch stappen naar zelfstandigheid kunnen zetten. Om de overgang tussen kinderdagverblijf en school zo klein mogelijk te maken, proberen we de oudste peuters zo zelfstandig mogelijk te krijgen. De kinderen moeten anders in één keer alles zelf kunnen als ze vier geworden zijn en naar de basisschool gaan. Daarom mogen ze bij ons ook al dingen "alleen" doen. Bijvoorbeeld "zonder juf" naar de wc, waarbij de leidster vanuit de deuropening kijkt, of helpen met de tafel dekken.

E Keuzes leren maken

Voor het krijgen van zelfvertrouwen is het erg belangrijk is dat het kind keuzes leert maken. Het kan bij zichzelf blijven en goed voelen en denken wat het graag zou willen. Bijkomend voordeel is dat keuzemogelijkheden het kind afleiden van het bekende nee zeggen. Je vraagt immers niet "Wil je ...", maar je legt een keus voor: "Wil je dit of dat?" Het kind heeft dan minder de neiging om er tegen in te gaan met nee.

F Lichamelijke ontwikkeling

Zelfvertrouwen met betrekking tot je eigen lichaam is ook erg belangrijk. Al vroeg gaan kinderen hun eigen lichaam ontdekken en zien ze onderlinge verschillen om zich heen. Ook op het kinderopvangcentrum krijgen we met dit soort zaken te maken. Wij mijden lichamelijke bewustwording niet en doen er ook niet geheimzinnig over. De begrippen die wij in ons kinderopvangcentrum hanteren zijn piemel (voor jongens) en plassertje (voor meisjes). Ook proberen wij de kinderen niet te corrigeren als ze bezig zijn hun lichaam te ontdekken. Ze zouden dan het idee kunnen krijgen dat het fout is wat ze doen. Wel leren we de kinderen, dat deze plekje van jezelf zijn en dat je beter alleen kunt zijn als je hieraan zit. Op deze manier proberen we de kinderen ook al vroeg een beetje bij te brengen dat dit hun eigen plekje zijn en niet van andere mensen.

F.1 Buiten spelen

Het is belangrijk dat kinderen naar buiten gaan en een frisse neus halen. Dit is goed voor de gezondheid en bovendien ontdekken de kinderen de omgeving en de grenzen ervan. Daarom gaan we zoveel mogelijk naar buiten met alle kinderen (zie protocol 'Buiten Spelen'). Ook de baby's gaan zoveel mogelijk wandelen. Zomers blijven de kinderen langer buiten en doen de activiteiten ook daar, vaak wordt er dan ook buiten gegeten. Op de groepsborden wordt geschreven of de kinderen naar buiten zijn geweest. We dwingen ze niet om naar buiten te gaan, maar houden wel in de gaten of niet altijd dezelfde kinderen binnen blijven. Soms gaan we met de hele groep naar buiten, even een frisse neus halen. Ook organiseren we buitenactiviteiten waaraan de kinderen kunnen deelnemen. Ook als het weer iets minder is, gaan we met de kinderen naar buiten, al is het maar voor 10 min. Kinderen krijgen poncho's van ons aan. De meeste ouders hebben voor hun kind dan ook regenlaarzen mee.

3.2.2 Vertrouwen in de omgeving

Om een kind goed bij zichzelf te laten blijven, is het belangrijk dat het vertrouwen heeft in zijn omgeving. Een stabiele, warme thuissituatie is daar natuurlijk het belangrijkste in en ook wij dragen ons steentje daaraan bij. Een kind opvoeden is steeds stapje voor stapje het kind loslaten zodat het leert om uiteindelijk als volwassene op eigen benen te staan en eigen keuzes te maken. Dit proces heeft ook alles te maken met vertrouwen.

De ouder moet vertrouwen hebben in het kind om het los te laten en het kind moet vertrouwen hebben in zichzelf en de omgeving om de stap te durven zetten. In dit proces zijn er voor ons drie dingen belangrijk:

- Structuur en regelmaat;
- Fysieke en emotionele veiligheid;
- Stimulatie om in een veilige omgeving stappen te durven nemen.

A Structuur en regelmaat

Structuur en regelmaat zorgen ervoor dat een kind zich veilig voelt. We moeten daarin niet doorschieten. Enige vrijheid leert kinderen zich aan te passen, te incasseren en te improviseren. Daarom zijn er genoeg "vrije" momenten die steeds anders ingevuld worden. Bijvoorbeeld: de ene keer poppenhoek, de andere keer vrij spelen of wandelen. En het kind weet dat er na het eten even geslapen wordt. Zo ontstaat er balans tussen vrijheid en structuur. Natuurlijk leren we een kind wel dat er grenzen zijn in de vorm van afspraken die we met elkaar maken.

A.1 Dagritme groepen

Een vast dagritme voor de dreumesen, peuters en baby's geeft de nodige structuur en regelmaat om houvast aan te hebben. De kinderen weten de volgorde van de dag en dat geeft ze zekerheid. Ook volwassenen vinden het vaak prettig te weten hoe een dag gaat verlopen. Voor de baby's en de jonge dreumesen maken we een uitzondering. We volgen het ritme dat het kind thuis heeft, zodat het zich niet hoeft aan te passen aan het kinderopvangcentrum. Dit leidt in de praktijk tot blijere en rustigere kinderen die gevolgd worden in hun behoeften. De dreumesen werken in hun eigen tempo toe naar een vast ritme.

A.2 Eetmomenten

Eetmomenten zijn vaste onderdelen van het dagritme. Eten is voor ons een moment om gezellig samen te zijn, naast het feit dat eten natuurlijk noodzakelijk is. Rondom het eten hebben we daarom vaste rituelen. We zingen voor het eten altijd hetzelfde liedje. Als iedereen bijna klaar is met eten zingen we ook weer allerlei liedjes. Zo kunnen de langzame eters en drinkers ook rustig hun bord en beker leeg maken. Door dit altijd op dezelfde manier te doen, zijn het voor kinderen herkenbare momenten op de dag. Onze warme maaltijden worden iedere dag vers bereid.

A.3 Eten leidsters

Onze leidsters eten pedagogisch met de kinderen mee. Hiervoor hebben wij de volgende redenen:

- Omdat de leidsters gezellig mee eten, worden de kinderen hierdoor gestimuleerd en eten zij ook veel beter;
- De leidsters maken van de maaltijd een gezellig ritueel onder andere door te zingen, te begeleiden en te stimuleren.

B Veiligheid

Het is voor een kind belangrijk dat het kan vertrouwen op een veilige omgeving. Veiligheid staat binnen ons kinderdagverblijf daarom hoog in het vaandel. Ook hier is balans nodig. Thuis zullen er minder regels zijn en krijgt het kind de kans om stapje voor stapje de "gevaren" te leren kennen. Op een kinderdagverblijf moet alles zo afgeschermd mogelijk zijn, ook omdat we met meerdere kinderen zijn. Het kind en de leidsters moeten erop kunnen vertrouwen dat het kind zich veilig kan bewegen en spelen in de ruimtes. We zijn dan ook zeer alert op de veiligheidseisen zoals ze door de GGD, Arbo-wet, Voedsel en Waren Autoriteit, Brandweer en Gemeente zijn opgesteld. Jaarlijks wordt er bekeken of we op alle punten voldoen en of we onze vergunning krijgen/houden.

Wij onderscheiden bij veiligheid van kinderen twee aspecten:

- Fysieke veiligheid;
- Emotionele veiligheid.

B.1 Fysieke veiligheid

Ongevallen

Al onze leidsters worden opgeleid tot kinder-EHBO'er en een aantal tot bedrijfshulpverlener. Ieder jaar gaan zij op herhalingscursus. Een ongeluk zit in een klein hoekje.

Ondanks alle maatregelen kunnen er toch ongevallen gebeuren. Aan de hand van de ongevallenprocedure rapporteren we een ongeval op het ongevallenformulier. Ieder kwartaal bespreekt en beoordeelt het managementteam deze ongevallenformulieren. We

kijken daarbij ook of er een patroon is: of ongevallen veel bij een bepaalde leidster of bij een bepaald kind gebeuren. Maatregelen die we kunnen nemen zijn bijvoorbeeld: speelgoed verwijderen, een andere opstelling van het materiaal, observatie van de motoriek van een kind, gesprek met een bepaalde leidster. Als een ongeval aanleiding geeft tot directe actie, dan zal de leidinggevende daar voor zorgen. Bijvoorbeeld als een speeltoestel niet veilig genoeg blijkt te zijn.

Calamiteiten

De werkwijze van de volgende calamiteiten staat beschreven in de werkinstructies van de medewerkers:

- Ongevallen met kinderen / personeel;
- Overlijden van kind / medewerker binnen het kinderopvangcentrum;
- Brand in het kinderopvangcentrum;
- Calamiteiten veroorzaakt door apparaten;
- Calamiteiten veroorzaakt door buitenstaanders: indringer in het pand, sporen van inbraak, overval, ouders die onrechtmatig het kind opeisen, kind kwijt, kind niet opgehaald;
- Vaststelling van een ongeval en calamiteit: preventieve maatregelen voor de speelruimten binnen en buiten.

We oefenen regelmatig hoe te handelen bij calamiteiten. In de winter houden we een aangekondigde brandoefening. De leidsters kunnen de kinderen dan van te voren hun jas (laten) aantrekken. In de zomer gaat het onaangekondigd, zodat het effect van snel handelen duidelijk wordt. Door evaluaties worden eventuele knelpunten opgelost. Tijdens een brandoefening gaan de kinderen die zelf kunnen lopen aan een zogenoemde brandketting naar buiten. Hierbij zitten de kinderen ieder met een koord aan een groot touw vast. De leidster kan ze dan in één keer mee naar buiten nemen. Met deze brandketting zal iedere keer wanneer de groep naar de omliggende speelweides gaan met de kinderen geoefend worden, zodat de kinderen hieraan gewend raken. Dit gebeurt spelenderwijs. Dit is extra van belang bij het ontruimen. Bij plotselinge afwezigheid van een leidster door ziekte of een ongeval wordt er, waar mogelijk, geschoven met het in pandige personeel. Mocht dat niet lukken, dan doen we een beroep op onze invalkrachten.

B.2 Emotionele veiligheid

Onder emotionele veiligheid verstaan we een stabiele omgeving waarin liefde voelbaar is en waar gehandeld wordt volgens bepaalde principes. Emotionele veiligheid is noodzakelijk voor een optimale ontwikkeling van kinderen, zowel van persoonlijke als van sociale competenties. Wij vinden het daarom belangrijk dat kinderen zich veilig voelen in ons kinderopvangcentrum. Wij waarborgen deze veiligheid met alle maatregelen, zienswijzen en omgangsvormen die in dit pedagogisch plan omschreven staan, zowel voor het individuele kind als voor het kind in de groep. Deze pedagogische visie is de leidraad waarmee wij werken om het klimaat voor de kinderen zo optimaal mogelijk te maken en de kinderen een veilige leefomgeving te geven.

Stimuleren en corrigeren

Stimuleren is belangrijker dan corrigeren. Wij geven vaak complimentjes, een aai over de bol, een knuffel of een knipoog. Hierdoor krijgt het kind een positief zelfbeeld en daardoor zelfvertrouwen. Door meer aandacht te besteden aan het positieve gedrag zal een kind er plezier in krijgen goed gedrag te vertonen en zal het minder vaak negatief gedrag vertonen. Als het kind het nog steeds moeilijk vindt om zich aan de gedragsregels te houden, dan kan de leidster haar stem verheffen. Ze legt daarna aan de groep uit waarom de juf haar stem verheft, zodat kinderen niet hoeven te denken dat de juf boos op hen is. Soms lukt het niet met woorden alleen. In dat geval halen we het kind even uit de groep. De leidster zet het kind op een stoel en zet hem even passief aan de kant. We geven het kind daarmee de gelegenheid om weer terug te komen bij zichzelf.

Het kind en de leidster krijgen dan de tijd om even afstand van het negatieve gedrag te nemen en na het goedmaken kan er met een schone lei begonnen worden. Ook hier is weer de basishouding: positief, fouten maken mag, streep eronder en weer verder met elkaar. Elke correctie wordt afgesloten met een klein gesprekje om het kind inzicht te geven in het gedrag. Slaan doen wij nooit. Wij vinden dat dit niet werkt. Je laat door zelf te slaan immers zien dat je dit normaal vindt en het kind neemt dit gedrag dan over. Mochten onze methodes niet werken, dan overleggen we met de ouders om tot een gezamenlijke oplossing te komen.

Hygiëne

Hygiëne staat bij ons kinderopvangcentrum hoog in het vaandel. (zie protocol 'Hygiëne'). Door een goede hygiëne proberen we ziektes te voorkomen. We proberen de kinderen al op jonge leeftijd bij te brengen dat het belangrijk is om op te ruimen en schoon te maken. Opruimen en schoonmaken bieden bovendien structuur en regelmaat en houden zaken overzichtelijk. De kinderen helpen ook met opruimen en soms met soppen. We vinden het hierbij belangrijk de kinderen te leren hun eigen verantwoordelijkheid te nemen. In het intakeboekje staan de maatregelen die wij nemen op het gebied van hygiëne, zoals het dragen van overschoenen in de groepen waar kinderen veel over de grond kruipen.

B.3 Veiligheid buiten het dagverblijf

Ook buiten het kinderopvangcentrum blijven wij alert op de veiligheid van de kinderen gewaarborgd is. Bij vermoeden van mishandeling zullen we onze procedures daarvoor volgen. Deze procedures zijn te vinden in het intakeboekje dat elke ouder bij het intakegesprek gekregen heeft (zie ook protocol 'Kindermishandeling').

C. Stimulatie om in een veilige omgeving stappen te durven nemen

Zoals we hierboven al vermeldden vinden wij het erg belangrijk dat er naast structuur en regelmaat uitdaging is om jezelf vanuit een veilige omgeving te ontwikkelen. Wij stimuleren de kinderen om steeds wat nieuws te ontdekken. Hieronder bespreken we onze visie op de groepssamenstelling en verderop de ontwikkelingsgebieden die we bij kinderen willen stimuleren. In hoofdstuk 5 'Vertrouwen in een ander' wordt het sociale aspect verder uitgediept.

C.1 Keuze groepsindeling

Op het kinderdagverblijf werken wij met horizontale groepen. Horizontale groepen zijn ingedeeld in leeftijdsjaren. Dit betekent dat kinderen van dezelfde leeftijd bij elkaar zitten. Het voordeel hiervan is dat groepsactiviteiten op één niveau aangeboden kunnen worden en de leidsters de kinderen onderling goed kunnen vergelijken. Ook in de horizontale groepen staat de individuele benadering centraal.

C.2 Werkwijze

Ook hier is balans het sleutelwoord. We proberen vastigheid te combineren met het hebben van vertrouwen in andere mensen en omgevingen.

C.2.1

Wennen op kinderdagverblijf:

2.1.1 Voorwoord

Op kinderdagverblijf Sunny Garden vinden we het erg belangrijk dat een kind eerst een wenperiode krijgt voordat het naar het kinderdagverblijf komt. Zo krijgt het de kans om op een geleidelijke maar toch structurele wijze vertrouwd te raken met de nieuwe omgeving, pedagogisch medewerkers en kinderen. Ook voor de ouders is het prettig om vertrouwd te raken met de situatie en de zorg voor het kind geleidelijk uit handen te geven. Tevens is er tijdens de wenperiode meer kans om even met de pedagogisch medewerkers te communiceren over het welbevinden van het kind. Er zijn dan over het algemeen geen andere ouders op de groep. De groepsleiding heeft tevens door deze momenten extra de tijd om een kind beter te leren kennen. We streven er naar dat het wennen zoveel mogelijk **voor** de plaatsing plaats vindt. Of dit mogelijk is hangt met name af van de bezetting van de groep. Als de groep vol is vindt het wennen (ook) plaats **na** de afgesproken plaatsingsdatum. Er wordt zoveel mogelijk gewend op de afgesproken plaatsingsdagen in de afgesproken groep. Er kan op een andere dag gewend worden, mits er in die groep één vaste pedagogisch medewerker en een aantal kinderen van de afgesproken groep aanwezig zijn.

2.1.2 Wenperiode nieuw kind

Voor de plaatsing van het nieuwe kind vindt er eerst een kennismakingsgesprek plaats. Het kind kan met verzorgers en/of ouders het kinderdagverblijf en de groep waar ze komen bekijken en afspraken maken over de wenperiode. Ook vragen we door middel van een formulier specifieke gegevens over het kind. Slaapt het kind bijvoorbeeld met een knuffel of speen of mag het bepaalde eetproducten niet doordat het allergieën heeft. Deze wenperiode bedraagt ongeveer 3 dagedelen en vindt plaats voordat het kind op het kinderdagverblijf komt. De eerste keer laten we het kind een paar uurtjes wennen en bouwen dit op tot een hele dag. Tijdens deze wennmomenten adviseren we ouders om in ieder geval bereikbaar te zijn.

2.1.3 Overgang naar een andere groep

In de periode dat een kind op Sunny Garden is, gaat het twee keer over naar een andere groep. Bij deze overgang wordt er gekeken hoe ver de kinderen in hun ontwikkeling zijn en het belangrijkste daarbij is of ze het emotioneel aankunnen om door te gaan naar de volgende groep. Ook is het belangrijk dat ze kunnen lopen zodat ze door de grotere kinderen niet omver gelopen worden. Tevens wordt er gekeken of het qua planning uitkomt. Er wordt voordat het kind overgaat een wenschema gemaakt en dat wordt met de ouders besproken. In principe zijn er twee wennmomenten bij de volgende groep voordat het kind echt over gaat. Zo kunnen ze rustig wennen aan de nieuwe omgeving, nieuwe kinderen en pedagogisch medewerkers. Na twee keer wennen krijgen ze een afscheidsfeestjes en woorden daarna uitgezwaaid. Voor sommige kinderen is de overgang naar een volgende

groep best een ingrijpende gebeurtenis. De overgang wordt daarom met zorg gepland en het kind wordt zorgvuldig begeleid. Soms gaan de kinderen als ze drie jaar zijn naar de peuter+ groep. Ook hierbij wordt gekeken of de kinderen er zelf aan toe zijn om over te gaan en hebben we natuurlijk te maken met de planning. Daardoor kan het zijn dat kinderen iets eerder of later overgaan. Dit natuurlijk in overleg met de ouders. Tijdens de wenperiode krijgen de pedagogisch medewerkers van de nieuwe groep alvast de benodigde informatie over het nieuwe kind. Ouder en kind worden door de pedagogisch medewerker van de oude groep geïntroduceerd op de nieuwe groep. Tijdens het gesprek met de pedagogisch medewerkster van de nieuwe groep wordt de werkwijze op de nieuwe groep besproken.

2.1.4 Hulp bij het wennen

We proberen tijdens het wennen de nieuwe kinderen het gevoel te geven dat ze welkom zijn en zich veilig kunnen voelen, ook al zijn ze in een nieuwe omgeving met andere pedagogisch medewerkers en kinderen. Dit proberen we te bereiken door verschillende technieken toe te passen tijdens de wenperiode van het kind.

Een aantal voorbeelden:

- De pedagogisch medewerker helpt het kind met spelen door zelf mee te spelen
- De pedagogisch medewerker vertelt duidelijk wat er gaat gebeuren zoals: 'we gaan nu wat drinken'. 'We gaan nu je luier verschonen' etc. Kinderen voelen zich veiliger als ze weten wat er gaat gebeuren
- Als het kind naar zijn papa of mama vraagt of naar pedagogisch medewerkers van de vorige groep, vertellen de pedagogisch medewerkers dat ze hem straks weer komen ophalen en dat papa en mama altijd weer terug komen.

Tevens bereiden we de kinderen van de nieuwe groep voor op een nieuw kind in de groep.

Een aantal voorbeelden:

- De pedagogisch medewerker vertelt de kinderen van te voren dat er die dag een nieuw kind op de groep komt en wat haar/zijn naam is.
- Op de dreumes en peutergroep vindt er een kringgesprek plaats over het feit dat er een nieuw kind op de groep is. Eventueel wordt er een kennismakingsliedje gezongen bijvoorbeeld "Goedemorgen.... leuk dat je er bent". Hierdoor leert het nieuwe kind de namen van de andere kinderen.

Ook voor ouders is het vaak een ingrijpende gebeurtenis als hun kind naar het kinderdagverblijf gaat of weer naar een andere groep overgaat. Het kind kan meer moeite krijgen met afscheid nemen en ouders weten soms niet hoe ze daar mee om kunnen gaan. Als pedagogisch medewerker proberen wij de ouders daarbij te helpen.

Dit doen we mede door:

- Tijd te maken voor de nieuwe ouder en het nieuwe kind
- Te helpen bij het afscheid nemen van het kind. Door het kind van de ouder over te nemen en met het kind te gaan zwaaien. Het is belangrijk dat de ouder één keer afscheid neemt en niet elke keer terug komt voor bijvoorbeeld nog een knuffel. Ook als is het voor ouders moeilijk als ze een huilend kind moeten achterlaten. Een duidelijk afscheid maakt het duidelijk voor het kind
- Aan te bieden dat ouders altijd kunnen bellen om te vragen hoe het met hun kind gaat. Dit gebeurt bijvoorbeeld na een moeilijk afscheid
- Tips te vragen aan ouders over het kind. Bijvoorbeeld over slapen of eten
- Bij ouders informeren hoe het kind het wennen heeft ervaren en of ouders tevreden zijn over de gang van zaken tijdens het wennen.

Het echte wennen kan voor sommige kinderen pas komen als ze definitief overgaan naar bijvoorbeeld de dreumesgroep. Een kind krijgt veel te verwerken; nieuwe pedagogisch medewerkers, andere kinderen, een andere omgeving en meer regels. Ook is een dag op de dreumesgroep voor een dreumes veel vermoeiender dan een dag op de babygroep, meer lawaai, meer activiteiten en de nieuwe dreumes moet een plaatsje vinden (met behulp van de pedagogisch medewerker) in de nieuwe groep. We proberen dan ook een vast dagritme aan te houden zodat de dreumes weet waar het aan toe is.

2.1.5 Kinderen die moeilijker wennen

Over het algemeen hebben de meeste kinderen het wel even moeilijk als ze naar het kinderdagverblijf of nieuwe groep gaan. Dit ligt voornamelijk ook aan de leeftijd van het kind. Een baby van 3 maanden moet vooral wennen aan de nieuwe, meestal drukker omgeving, maar past zich vrij snel aan na een aantal keren te zijn geweest. Bij een kind van 1 jaar kan het wat moeizamer gaan omdat het bijvoorbeeld net in de verlatingsangstperiode zit. Voor een ouder kan het dan heel moeilijk zijn om het kind te brengen omdat het zich letterlijk aan de ouder vastklampt. De pedagogisch medewerker kan hierbij helpen door het kind rustig aan te spreken en uiteindelijk het kind over te nemen van de ouder. Ook hierbij is het ontzettend belangrijk om duidelijkheid naar het kind te scheppen en één keer afscheid te nemen ook al gaat het kind huilen als de ouder weg loopt. Maar als een kind huilt als de ouders weggaan, betekent dit dat het kind moeite heeft met afscheid nemen. Het wil niet zeggen dat het kind het niet naar zijn zin heeft. De uitspraak "als u bent, is het zo over" klopt bijna altijd. Is dat niet het geval, dan worden de ouders altijd gebeld. Het kan ook zijn dat het kind even niets van de pedagogisch medewerker wil hebben en niet opgetild wil worden. Hierdoor kan een pedagogisch medewerker er voor kiezen om het kind even te laten gaan en het pas op schoot te nemen als het weer open staat voor contact. Wel zal de pedagogisch medewerker in de buurt blijven. Ze zal proberen het kind te troosten, af te leiden en te betrekken bij de anderen kinderen van de groep. Om een moeilijk wenkind te troosten kan bijvoorbeeld een knuffel of doekje van thuis goed helpen. Het kind heeft dan iets herkenbaars.

Factoren die het wennen wat moeilijker kunnen maken zijn:

1. Het temperament van het kind
2. Ouders laten hun kind soms moeilijk lok en dit voelt het kind aan. Het is belangrijk hier als pedagogisch medewerker begrip voor te hebben. Wel moet er duidelijk afscheid genomen worden.

Wat kunnen de pedagogisch medewerkers doen om angstige kinderen te helpen?

- a. Vlaktbij blijven
- b. Lichamelijk contact zoeken, maar ook proberen op afstand contact te hebben
- c. Vertrouwen winnen

Soms kan het bij het wennen in de groep juist prettig zijn even van de groep af te gaan (de slaapkamer, gang of keuken samen bekijken). Een kind komt dan even tot rust en heeft alle aandacht van de pedagogisch medewerker en het geeft ook wat rust in de groep. Wanneer uit het gedrag van het kind valt op te maken dat het moeilijk wennen kan, wordt in overleg met de ouders de wenperiode verlengd.

C.3 Vaste elementen

Vaste stamgroep

De kinderen verblijven in een eigen ruimte, de stamgroep. Hiervan kan worden afgeweken wanneer de groepen zullen samen voegen vanwege het 4 ogen principe. Dit kan dus voorkomen tijdens de pauzes van de Pedagogisch Medewerkers en of aan het begin of einde van de dag.

Vaste leidsters

Elke groep heeft zijn vaste leidsters als aanspreekpunt. Als zij afwezig zijn proberen we zoveel mogelijk met vaste invallers te werken. Het streven is altijd minimaal één leidster op de groep te hebben die de kinderen kent / kennen.

Vaste aantallen

Iedere groep kent een aantal kinderen per leidster. In de babygroep (0 – 24 maanden) zijn dat 4 kinderen van 2 tot 12 maanden per leidster en in de leeftijd van 1 tot 2 jaar maximaal 5 kinderen per leidster. In de babygroep worden maximaal 9 kinderen tegelijk opgevangen. In de dreumes/peuter groep (24 – 48 maanden) worden er maximaal 12 kinderen tegelijkertijd opgevangen. In de dreumes/peutergroepen (24 – 48 maanden) zijn er maximaal 6 kinderen per leidster. Op het KDV werken we ook met het 4 ogen principe. Een leidster staat nooit alleen met 1 kind.

C.4 Variabele elementen

Vervanging

Door de natuurlijke afwezigheid van vaste leidsters door vakantie en/of ziekte kan het kind wennen aan andere leidsters en ervaren dat hij hier vertrouwen in kan hebben. We vragen ouders dan ook om het kind vertrouwen te geven in Sunny Garden en niet in een bepaalde leidster. Als de ouder aangeeft aan het kind dat het lekker gaat spelen bij een bepaalde leidster en zij is er die dag niet, dan is de teleurstelling voor het kind groot. Het is beter aan te geven dat het kind lekker bij Sunny Garden gaat spelen.

Spelen in andere groepen

We zorgen er ook voor dat de groepen geen aparte eilanden vormen. De leidsters van verschillende groepen lopen bij elkaar binnen en doen hun best zoveel mogelijk kinderen te kennen, zodat invallen voor elkaar makkelijker is. Zo gaan ook broertjes en zusjes even gezellig bij elkaar op bezoek of gaan een kusje brengen. Als de aantallen het toelaten gaan kinderen af en toe naar een andere groep om eens te kijken hoe het er daar aan toe gaat. Kinderen kunnen zo wennen aan de wereld buiten hun vertrouwde groep. Door activiteiten te doen met kinderen van andere groepen is er balans tussen vastigheid en nieuwe uitdagingen. De leidsters krijgen op deze manier bovendien een idee van wat welk kind leuk vindt en makkelijk doet en welk kind daar wat meer moeite mee heeft en wat langer de tijd nodig heeft om te wennen.

Spelen op andere plekken

Behalve in de eigen groep kunnen de kinderen ook op andere plekken spelen: bijvoorbeeld de buitenspeelplaats. Hierdoor laten we de kinderen wennen aan ruimtes waar andere activiteiten worden gedaan. Door hierin te variëren leren we de kinderen vertrouwen te hebben in zichzelf ongeacht waar ze zich bevinden.

Hoe geven wij als kinderdagverblijf vorm aan de manier waarop er ondersteuning wordt gegeven op het moment dat er maar één beroepskracht in ons kindercentrum aanwezig is:

In praktijk gebeurt dit nooit. Dat komt omdat wij meerdere groepen hebben en er dus altijd meer dan één beroepskracht aanwezig is.

Hoe gaan wij ermee om als er één beroepskracht wordt ingezet in afwijking van het beroepskracht-kindratio:

Voor flexibiliteit in de kinderopvang is het mogelijk dat er ten hoogste drie uur per dag (niet aaneengesloten) minder beroepskrachten worden ingezet dan volgens de leidster-kind ratio is vereist, maar nooit minder dan de benodigde aantal leidsters. Is er in zo een situatie slechts één leidster in de opvang, dan is er ter ondersteuning ten minste één andere volwassene als achterwacht in het gebouw aanwezig. Afwijken van de leidster-kindratio is niet toegestaan tussen 09:30 uur en 12:30 uur en tussen 15:00 uur en 16:30 uur. Voor 09:30 uur en na 16:30 uur mag de afwijking van de leidster-kind ratio niet langer duren dan anderhalf uur aaneengesloten en in de pauze periode tussen 12:30 uur en 15:00 uur niet langer dan twee uren aaneengesloten. Dit alles met een maximum van drie uren. Bij kinderdagverblijf Sunny Garden maken wij nauwelijks gebruik van deze afwijking. Door de flexibiliteit van een klein kinderdagverblijf worden deze uren ondervangen door pedagogisch medewerkers die op dat moment bezig zijn op een andere afdeling. Zo is de bezetting optimaal en blijft de rust op de groep gehandhaafd.

C.5 Ontwikkelingsgebieden

We stimuleren kinderen steeds zich verder te ontwikkelen. Dit doen we door de omgeving veilig te stellen en allerlei activiteiten aan te bieden waarin kinderen een stimulans kunnen vinden tot groei. Omdat we meerdere kinderen in een groep hebben, kunnen we de ontwikkeling van de verschillende kinderen makkelijker vergelijken. Dit vergelijken doen we structureel door te observeren aan de hand van een observatielijst. Natuurlijk observeren we het hele jaar door. Als de leidsters tussendoor problemen signaleren, volgen zij de procedure ontwikkelingsproblemen. Hierin staat beschreven hoe te handelen bij problemen. Deze procedure is te vinden in het intakeboekje.

Wij observeren op zeven verschillende ontwikkelingsgebieden:

- Zelfstandigheid: lichamelijke verzorging;
- Omgevingsbewustzijn;
- Sociaal-emotionele ontwikkeling;
- Spelontwikkeling;
- Taalontwikkeling;
- Cognitieve ontwikkeling;
- Lichamelijke ontwikkeling.

Zelfstandigheid: lichamelijke verzorging

Het kind leert zelfstandig voor zichzelf en zijn omgeving te zorgen. Bijvoorbeeld: zelf de speen pakken, zichzelf aan- / uitkleden bij het slaapuurtje. De omgeving: de afwas doen, speelgoed opruimen.

Bij het oudere kind wordt er sterk gewerkt aan de zelfstandigheid en het uitbouwen daarvan. Voorbeelden: zelfstandig conflicten oplossen.

Omgevingsbewustzijn

Het kind wordt zich bewust van mensen en zaken in zijn omgeving. Bijvoorbeeld: het herkennen van familieleden, lesje over voertuigen, oefenen van (achter)namen. Bij het oudere kind speelt hier vooral dat het zich steeds meer bewust gaat worden van het gegeven dat we met elkaar op de wereld zijn en samen moeten leren spelen, werken en ontspannen.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Het kind leert omgaan met zijn eigen gevoelens en die van andere mensen. Bijvoorbeeld het om leren gaan met afscheid nemen, eigen ruzie oplossen, leren delen, samen spelen, samen werken, het op je beurt wachten.

Spelontwikkeling

Het kind ontwikkelt zijn spel. Bijvoorbeeld kringspelen, rollenspel.

Taalontwikkeling

Het kind ontwikkelt zich op taalgebied. Bijvoorbeeld: alles verwoorden waar je mee bezig bent, liedjes zingen, taalspelletjes.

Cognitieve ontwikkeling

Alles wat het kind leert, het leren, het geheugen. Bijvoorbeeld: het leren van liedjes, rijmpjes, kleurenspeel, dagen van de week, voor- en achternamen. Bij het oudere kind gaat dit door op een hoger niveau. We bieden activiteiten aan die ieder kind op eigen niveau kan uitvoeren.

Lichamelijke ontwikkeling

Het kind maakt vanaf de geboorte een lichamelijke ontwikkeling door. Deze ontwikkeling verdelen we in grove en fijne motoriek.

- Grove motoriek: alle grote bewegingen: kruipen, lopen en rennen. Bijvoorbeeld: Gymmen in de gymzaal, buiten fietsen, balspelen, tikkertje.
- Fijne motoriek: de kleine bewegingen. Bijvoorbeeld: puzzelen, kralen rijgen, propjes maken, knutselen, knippen.

Ontwikkeling

Op het kinderdagverblijf stimuleren wij de kinderen op verschillende ontwikkelingsgebieden door ze diverse activiteiten en materialen aan te bieden. Het speelgoed en materiaal zijn aangepast aan de leeftijd. Hierdoor blijven de kinderen enerzijds uitdagingen vinden in nieuw materiaal en anderzijds veiligheid bij bekend materiaal.

C.6 Respect

Voor elkaar

We maken de kinderen duidelijk dat respect voor elkaar belangrijk is. We zijn allemaal anders in uiterlijk en dat is prima. De één heeft grote oren en de ander een kleine neus. Het ene kind is gezond en de ander heeft een handicap en dat hoort er allemaal bij. Je bent goed zoals

je bent, wat een ander daar ook van zegt. Zien van verschillen mag, een waardeoordeel eraan hangen niet.

Voor leefomgeving

Bij vertrouwen in een omgeving hoort ook respect voor al wat er nog meer leeft in onze omgeving, ons milieu. Ook het in aanraking komen met dieren vinden wij belangrijk voor de opvoeding van kinderen en het aanleren van waarden en normen. We leren kinderen bijvoorbeeld niet te trekken aan blaadjes van bomen of niet moedwillig mieren dood te trappen op het plein. In verband met allergieën zijn de mogelijkheden wat beperkt. Ook het uitje naar de kinderboerderij komt ieder jaar terug. Zo leren kinderen met dieren omgaan, voor ze te zorgen en respect ervoor te hebben. Lief zijn voor andere levende wezens, al is het dan een lieveheersbeestje, vinden wij erg belangrijk en ligt in het verlengde van de manier waarop wij omgaan met elkaar.

Voor spullen

Naast respect voor elkaar en de omgeving vinden wij ook respect voor spullen belangrijk. We leren de kinderen voorzichtig om te gaan met spullen. We beginnen dan ook al de jongste kinderen te leren dat het speelgoed goed opgeruimd moet worden, zodat je het altijd terug kunt vinden en het netjes blijft.

3.2.36 Vertrouwen in de ander

In paragraaf 3.2.1 'vertrouwen in jezelf' hebben we omschreven waarom we het belangrijk vinden dat kinderen de mogelijkheid krijgen om hun persoonlijke competenties te ontwikkelen. We leggen daarin het belang uit van zelfvertrouwen.

Daarnaast vinden we het belangrijk dat het kind de kans krijgt sociale competenties te ontwikkelen. We willen kinderen leren op een prettige manier met elkaar om te gaan. We willen kinderen een gevoel van eenheid meegeven. We doen dingen apart, maar er zijn ook momenten dat we samen spelen. De uitspraak samen spelen, samen delen wordt dan ook veel herhaald. Er zullen door de dag heen regelmatig momenten zijn om deze eenheid te laten voelen. Voorbeelden hiervan zijn de eetmomenten, de kring, samen zingen en activiteiten doen. Tijdens het vrije spel oefenen kinderen hun sociale vaardigheden optimaal. Je moet immers speelgoed en ruimte delen met de anderen en dat kan ook wel eens voor conflicten zorgen.

A Kinderen

A.1 Oplossen van conflicten

Wij vinden het heel belangrijk dat kinderen leren hoe je een conflict zelf kunt oplossen. Bij het oplossen van conflicten hanteren we een aantal stappen:

- 1) We laten elk kind vertellen wat het voelt. De ruimte om emoties te voelen en te ervaren moet er zijn om er goed mee om te kunnen gaan.
- 2) We letten er wel op dat kinderen vanuit zichzelf praten. Voorbeeld: "hij slaat mij, hij is stom", wordt "hij slaat mij, ik vind dat stom of niet leuk". Op deze manier proberen we kinderen aan te leren om steeds bij zichzelf te blijven en te vertellen wat ze aan emoties voelen. Ook leren we ze elkaar aan te spreken op elkaars gedrag en niet op elkaars zijn.
- 3) Bij het oplossen van een conflict proberen we kinderen elkaars standpunten te laten zien. Voorbeeld: "Je hebt geslagen, dat doet pijn bij de ander. Snap je dat, jij zou ook pijn hebben als je geslagen wordt."

- 4) We vertellen duidelijk dat fouten maken mag. Iedereen maakt wel eens een fout, maar we moeten het wel goed oplossen zodat we de volgende keer niet dezelfde fout maken.
We laten kinderen eigen verantwoording nemen voor gemaakte fouten. Voorbeeld: "Jammer dat je een foutje hebt gemaakt, dat kan gebeuren en hoe gaan we het nu samen goed maken, zodat het niet nog eens gebeurt". We laten het kind eigen verantwoording nemen voor de daad en het zoeken naar een oplossing.
- 5) Het wordt goed gemaakt, eventueel met het geven van een hand zodat de band hersteld kan worden. Leidsters complimenteren de kinderen voor de goede aanpak. Naarmate de kinderen groter worden zijn deze stappen makkelijker te nemen, omdat er meer interactie tussen kinderen en leidster is. Toch proberen we al op jonge leeftijd deze stappen te nemen. Bij de jonge kinderen zullen we meer zelf verwoorden, maar maken we de bedoeling al snel duidelijk.

B Pesten en geweld

Op het kinderopvangcentrum wordt er aandacht besteed aan pesten. Dit doen de Pedagogisch Medewerkers door aan de kinderen uit te leggen dat je lief voor elkaar moet zijn, en dat je elkaar geen pijn mag doen. Ze leggen ook uit dat als je iemand pijn doet, een ander heel verdrietig kan worden.

C Leidsters

Bij vertrouwen in de ander hoort natuurlijk ook de leid(st)er. Hij/zij is een belangrijk onderdeel van het verblijf op het kinderopvangcentrum. Onze leidsters zijn allemaal gediplomeerd of in opleiding. Wij selecteren de leidsters op het bezitten van de juiste waarden, normen, uitstraling en liefde voor het kind om met ons pedagogisch plan te kunnen werken. We verwachten van onze leidsters professionaliteit.

Daar hoort ook een bepaalde gelijkmatigheid van karakter bij. Uiteraard gelden de waarden en normen ook voor de onderlinge samenwerking en het functioneren. Deze staan beschreven in het personeelsbeleid. Van leidsters verwachten we ook dat zij hun fouten kunnen toegeven en kunnen corrigeren. Ook als kinderen ze hierop wijzen. Voorbeeld: als de kinderen opmerken: "Juf, wat doe je boos", dan antwoordt zij bijvoorbeeld: "Ja sorry, dat ligt aan mij, ik zal erop letten, dank je dat je er wat van zegt". Wij gaan ervan uit dat wij kinderen iets kunnen leren, maar zijn er tegelijkertijd van overtuigd dat wij, als wij goed naar kinderen kijken en luisteren, ook veel van hen kunnen leren. Zoals we al eerder vermeldde is structuur goed, maar het is ook heel fijn dat iedere leidster weer anders is.

Met de één zal het wat beter klikken dan met de ander. Dit is voor kinderen en leidsters een oefensituatie. Je zult dan beter je best moeten doen om samen te werken.

D Ouders

Zoals uit de doelstelling al blijkt vinden wij het zeer belangrijk om samen met de ouders te werken aan optimale omstandigheden voor de kinderen. Zij weten immers heel veel over hun kind.

E Ondersteuning

Als er problemen zijn met de kinderen overleggen de leidsters met de ouders en de leidinggevende wat de beste weg is. Naast de kennis en ervaring van de leidsters is het af en toe ook nodig andere deskundigen te betrekken bij problemen met de kinderen (zie sociale kaart).

Sunny Garden: Versie Augustus 2014